

EU:S UTGIFTER

Budgetutgifterna godkänns gemensamt av rådet och parlamentet. EU:s årliga budget måste respektera de årliga budgettak som man kommit överens om i den fleråriga budgetramen för olika program och politikområden, såsom sammanhållningspolitiken, jordbrukspolitiken och politiken för yttre förbindelser. Med hjälp av flexibilitetsinstrument kan EU reagera på oförutsedda behov. Utnyttjandet av finansiella instrument skapar en hävstångseffekt när det gäller EU:s utgifter.

RÄTTSLIG GRUND

- Artiklarna 310–325 och 352 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt och artiklarna 106a, 171–182 och 203 i fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen.
- Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 966/2012 av den 25 oktober 2012 om finansiella regler för unionens allmänna budget och om upphävande av rådets förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002^[1].
- Rådets förordning (EU, Euratom) nr 1311/2013 av den 2 december 2013 om den fleråriga budgetramen för 2014–2020^[2].
- Det interinstitutionella avtalet av den 2 december 2013 mellan Europaparlamentet, rådet och kommissionen om budgetdisciplin, samarbete i budgetfrågor och sund ekonomisk förvaltning^[3].

MÅL

Att finansiera Europeiska unionens politik inom de gränser som budgetdisciplinen sätter och i överensstämmelse med gällande bestämmelser och förfaranden.

GRUNDPRINCIPER

Gemenskapsbudgeten följer de nio allmänna principer som finns angivna i artiklarna 6–35 i förordningen om finansiella regler för unionens allmänna budget, nämligen enhetlighet, korrekthet i budgeten, ettårighet, jämvikt, en enda beräkningsenhet (euron), universalitet, specificering (varje anslag ska avse en specifik typ av utgift), sund ekonomisk förvaltning och transparens.

Dock måste principen om ettårighet anpassas till behovet av att genomföra fleråriga åtgärder, något som ökat i betydelse i budgeten. Därför omfattar budgeten följande differentierade anslag:

[1]EUT L 298, 26.10.2012, s. 1.

[2]EUT L 347, 20.12.2013, s. 884.

[3]EUT C 373, 20.12.2013, s. 1.

- Åtagandebemyndiganden som täcker totalkostnaden under det innevarande budgetåret för rättsliga åtaganden som avtalats för flerårig verksamhet.
- Betalningsbemyndiganden som täcker utgifter i samband med genomförande av åtaganden som avtalats under innevarande eller tidigare budgetår.

Enhetsprincipen följs inte heller helt, eftersom till exempel anslagen från Europeiska utvecklingsfonden (EUF) ([5.3.1](#)) inte ingår i budgeten. Efter påtryckningar från parlamentet föreskrivs det emellertid i det interinstitutionella avtalet om budgetdisciplin, samarbete i budgetfrågor och sund ekonomisk förvaltning från december 2013 att kommissionen ska utarbeta en årlig rapport som ger en överblick över de finansiella och budgetmässiga konsekvenserna av unionens verksamhet, oavsett om de finansieras genom eller utanför EU:s budget. Denna rapport innehåller information om EUF, olika in- och utlåningstransaktioner – inbegripet Europeiska stabilitetsmekanismen (ESM) och Europeiska finansiella stabiliseringsfaciliteten ([2.6.8](#)) – och EU:s förvaltningsfonder för externa åtgärder, vars betydelse har ökat till följd av migrationssituationen.

BUDGETSTRUKTUR SOM BASERAS PÅ ANSLAGENS KARAKTÄR

1. Driftsutgifter/administrativa utgifter/individuella verksamhetsbudgetar

Den allmänna budgeten är indelad i tio avsnitt, ett för varje institution. Medan övriga institutioners avsnitt främst består av administrativa utgifter, består kommissionens avsnitt (avsnitt III) av driftsutgifter för att finansiera åtgärder och program samt administrativa kostnader för att genomföra dem (tekniskt bistånd, byråer och personal). För 2018 utgör de totala administrativa utgifterna 6,04 % av den totala budgeten på 160 113,5 miljoner euro.

Kommissionen använder en kontoplan som delar upp inkomsterna per politikområde och verksamhet, vilket gör det lättare att bedöma kostnader och effektivitet för var och en av gemenskapens åtgärder ("verksamhetsbaserad budgetering").

2. Flerårig budgettram ([1.4.3](#))

Sedan 1988 har gemenskapens/EU:s utgifter ingått i en flerårig budgettram. Inom denna budgettram är budgeten uppdelad i budgetrubriker som hänför sig till breda politikområden, med utgiftstak som avspeglar de viktigaste prioriteringarna i budgeten under gällande period. Den första programperioden pågick i fem år, men därefter har längden på programperioden varit sju år. De årliga budgetarna måste respektera de gränser som fastställs i den fleråriga budgettramen.

Jordbruks- och landsbygdspolitiken är fortfarande det viktigaste politikområdet när det gäller fördelningen av budgetmedel. Därefter kommer regionalpolitiken. I tabellen nedan presenteras fördelningen av 2018 års budget enligt politikområde, enligt vad som fastställs i den nuvarande fleråriga budgettramen för 2014–2020.

Den antagna budgeten för 2018: fördelningen av
åtagandebemyndiganden enligt kategorier i den fleråriga budgettramen

Rubrik i budgettramen	Miljoner euro	%
Konkurrenskraft för tillväxt och sysselsättning	22 001,5	13,7 %
Ekonomisk, social och territoriell sammanhållning	55 532,2	34,7 %
Hållbar tillväxt: naturresurser	59 285,3	37,0 %
Säkerhet och medborgarskap	3 493,2	2,2 %
Europa i världen	9 568,8	6,0 %
Administration	9 665,5	6,0 %

Övriga	566,9	0,4 %
Totalt	160 113,5	100,0 %

3. Flexibilitets- och nödinstrument

Utöver de utgifter som förutsetts för finansiering av EU:s politik inom ramen för fleråriga program har man reserverat vissa finansiella anslag inom EU-budgeten för att kunna reagera på oförutsedda kriser och situationer. Dessa särskilda flexibilitetsinstrument kan användas i händelse av ekonomisk kris (t.ex. Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter), naturkatastrofer (t.ex. Solidaritetsfonden), humanitära nödsituationer (t.ex. reserven för katastrofbistånd) eller andra oförutsedda behov (t.ex. flexibilitetsinstrumentet) i EU:s medlemsstater, i kandidatländer eller i länder utanför EU. En sådan finansiering gör det möjligt att täcka exceptionella finansiella behov, som ofta ligger utanför taken i den fleråriga budgetramen.

LÅNEVERKSAMHET OCH FINANSIELLA INSTRUMENT

Finansiella instrument i form av eget kapital eller riskkapital, garantier eller andra riskfördelningsarrangemang har införlivats i en rad EU-program för att öka hävstångskapaciteten för EU:s ekonomiska stöd.

Som en del av det åtgärds paket som rådet antog den 9 maj 2010 för medlemsstater som befinner sig i svårigheter eller hotas av allvarliga problem, inrättades den europeiska finansiella stabiliseringsmekanismen för att tillhandahålla ekonomiskt stöd i form av lån eller kreditarrangemang som garanteras via EU-budgeten. Systemet för betalningsbalansstöd möjliggör ekonomiskt stöd till medlemsstater som inte har euron som valuta (2.6.8). Makrofinansiellt stöd i form av lån och bidrag kan dessutom beviljas för att stödja tredjeländer.

Spektrumet av transaktioner och instrument har breddats mycket sedan 1978 och har under de senaste åren ytterligare breddats, i synnerhet genom Europeiska fonden för strategiska investeringar.

EUROPAPARLAMENTETS ROLL

Innan Lissabonfördraget antogs klassificerades budgetutgifter antingen som obligatoriska (om de var kopplade till fördragets åtaganden eller rättsakter som antagits i enlighet med fördraget) eller som icke-obligatoriska. Parlamentet hade sista ordet när det gällde icke-obligatoriska utgifter, och rådet sista ordet avseende obligatoriska utgifter. Parlamentet opponerade sig mot denna distinktion och såg den som en inskränkning av sina befogenheter. Lissabonfördraget avskaffar distinktionen mellan obligatoriska och icke-obligatoriska utgifter samt ger parlamentet och rådet gemensamma befogenheter över hela budgeten (1.2.5).

Parlamentet har yrkat på insyn i budgeten och adekvat kontroll av alla transaktioner och instrument, och begärt att alla utgifter och inkomster som härrör från beslut som fattats av EU:s institutioner eller i deras namn, inklusive lån, utlåning och lånegarantier, ska sammanfattas i ett dokument som varje år bifogas budgetförslaget och som ger en överblick över de finansiella och budgetmässiga konsekvenserna av unionens verksamhet.

Parlamentets budgetkontrollutskott håller ett årligt möte med EIB (1.3.15) för att granska dess finansiella verksamhet, och utarbetar en årlig rapport för att bedöma EIB:s insatser och resultat. Parlamentets budgetutskott och utskott för ekonomi och valutafrågor har enats om att utarbeta en årlig rapport för att bedöma EIB:s löpande och framtida verksamhet. Utskotten innehar turvis rollen som ansvarigt utskott. Parlamentet anser att finansiella instrument kan vara värdefulla

redskap för att öka effekterna av EU:s medel, men har betonat att de bör genomföras enligt strikta villkor för att undvika budgetrisker. Detaljerade bestämmelser för användningen av finansiella instrument har därför införts i budgetförordningen.

Vera Milićević
10/2018